

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvzemši nedelje in praznike. // Inserati do 80 petih vrst ob Din 2. do 100 vrst ob Din 2.50, od 100 do 300 vrst ob Din 3. večji inserati petih vrst ob Din 4. Popust po dogovoru, inserati davek posebej. // "Slovenski Narod" velja mesečno v Jugoslaviji Din 12, za inozemstvo Din 25. // Kopiri se ne vratajo.

Po sklenitvi rusko-turškega pakta:

Rusija za okrepitev miru na Balkanu

Turški zunanjji minister Saradzoglu se bo danes na povratku iz Moskve sestal z rumunskim zunanjim ministrom Gafencem, da ga obvesti o stališču Rusije do balkanskih držav

Ankara, 16. okt. o. Anatolska agencija objavlja, da je zunanjji minister Saradzoglu odpotvoli iz Moskve in da je pred svojim odhodom podpisal rusko-turško pogodbo. V diplomatskih krogih trdijo, da je Turčija dobila od ruske vlade jamstvo, da Rusija ne bo Nemčije vojaško podpirala. Nadalje se je izvedelo, da vsebuje turško-ruska pogodba določbo, po kateri bi pre-povedan anileškim in francoskim vojnim ladjam prehod skozi Dardanele v Črno morje. Ostale določbe pogodbe omogočajo izvršitev vseh obveznosti, ki jih je Turčija prevzela napram Francijci in Angliji. To je bilo sklenjeno po obvezni izjavni Saradzogla Molotovu, da Turčija v novih pogodbah z Anglijo in Francijo ne bo ničesar sklenila, kar bi bilo naperjeno proti Rusiji.

Ankara, 16. okt. e. Agencija Stefanijava, da je bil dosežen sporazum med Rusijo in Turčijo na podlagi rešitve teh problemov, in sicer:

1. Turčija in Rusija se obvezujejo, da bosta druga drugi nudili podporo, če bi bili napadeni.

2. Turčija se je obvezala, da bo zaprla Dardanele za katerokol vojne ladje drugih držav.

3. Rusija se je obvezala, da ne bo pričela nobene akcije, ki bi bila v skodo Rumuniji.

Bukarešta, 16. oktora. s. V rumunskih uradnih krogih napovedujejo, da se bosta že danes sestala turški zunanjji minister Saradzoglu in rumunski zunanjji minister Gafencu. Kraj sestanka še ni znani, misijo pa, da bo sestanek v Konstanti ali pa na jašti zunanjega ministra Gafencu. Ki je včeraj odpula proti Odesi, da vzame na krov turškega zunanjega ministra Saradzogla. Doslej iz Moskve še ni poročil, da bi bil Saradzoglu včeraj iz Moskve odpotoval, kakor je bilo določeno.

Ruski predlogi balkanskim državam

Moskva, 16. okt. V tukajnjih diplomatskih krogih pripisujejo sporazumu med Turčijo in Rusijo veliki pomen ne samo glede bodočih odnosa med temi dvema državama, marveč tudi glede bodočega razvoja na Balkanu. Zatrjuje se, da je turški zunanjji minister Saradzoglu ponesel iz Moskve posebne predloge balkanskim državam. Saradzoglu bo te predloge sporodil rumunskemu zunanjemu ministru Gafencu, s katerim se bo sestal na povratku v Turčijo. Saradzoglu bo o teh predlogih obvestil ostale članice balkanske zveze. Vsebinah teh predlogov ni znana, domnevajo pa, da priporoča Rusija balkanskim državam, naj se čim bolj strnejo ter povrajanjo vse medsebojne spore, da bi mogli tako čim bolj sčasoma braniti neutralnost in nezavisičnost Balkana. Rusija se ne misli vmešavati v balkanske notranje zadeve, želi pa, da bi vladal na Balkanu mir. Kar se tiče Rumunije, je dal Molotov Saradzoglu zagotovilo, da bo Rusija spoštovala sedanje rumunske meje in ne bo nacela besarabskega problema, želi pa, da bi se čimprej likvidira spor med Rumunijo in Bolgarijo zaradi Dobrudže.

V pričakovanju prve nemške ofenzive

Francozi izjavljajo, da so pripravljeni na vse možnosti in se ne bodo dali presenetiti

Pariz, 16. okt. br. Tudi poslednja dva dneva na fronti položaja nista bistveno spremenila. Se zmeri si ni nihče na jasnen, kaj Nemci nameravajo. Akcije njihovih izvidniških letal, kakor tudi njihovih čet in topništv na vseh frontah kažejo na nekaj, a vendar si ni mogoč najti odgovora na vprašanja, ali se bo nemška ofenziva zdaj zares pričela, ali jo bodo spet odgovili, ali pa je morda sploh ne nameravajo incenirati. Očitno je vse odvisno od nadaljnega razvoja diplomatskega položaja.

General Keitel je bil zadnje dni na fronti in je inspiciral nemške čete. Včeraj se je vrnil v Köln in je poročal Hitlerju o položaju na fronti. Zato so se včeraj popoldne vršili v kancelarski palati nova dolga posvetovanja, ki so se zavlekla pozno v noč. Sodej po dosednjih nemških napadih vzdolž Mozele proti Borgu in Perlu ter pri Pirmasensu, bi kazalo, da so poskusili Nemci incenirati tudi na zapadni fronti enake prudorne pohode, kakor na vzhodni, kjer so po načrtih generala Keitela od severa in juga v naglib prodorih udarili mimo Varšavo v področje med Viljino in Bugom ter tako paralizirali sleheno poljsko vojaško akcijo. Varšava je je ostala med obema sovražnima vojskama kakor Madrid v španski državljanski vojni. Tako naj bi se na enak način obše tudi glavne utrdbe Maginotove linije sprejeti poročevalca »Tempesa«. Gamelin je izjavil, da je vojna še v začetnem stadiju in da mora biti zato javnost potrebitna, če še ni hitrih rezultatov. Prodiranje francoskih čet na nemško ozemlje je doslej terjalo izredno malo nizko, da so se skoraj dotikal tali.

Gamelin na fronti

Pariz, 16. okt. s. Vrhovni poveljnik zveznične vojske general Gamelin je v svojem glavnem stanu v utrdbah Maginotove linije sprejeti poročevalca »Tempesa«. Gamelin je izjavil, da je vojna še v začetnem stadiju in da mora biti zato javnost potrebitna, če še ni hitrih rezultatov. Prodiranje francoskih čet na nemško ozemlje je doslej terjalo izredno malo nizko.

Priprave za ofenzivo — samo manever?

London, 16. okt. s. V tukajnjih političnih krogih misijo, da Nemčija s svojimi pripravami na ofenzivo na zapadni fronti skuša zaenkrat samo ustrohati Anglijo in Francijo in da bo tako ofenzivo porabilo samo kot zadnje sredstvo, ce bi se vsi mirovni poizkusi ponesrečili. Neposredni vojni načrt Nemčija pa je sedaj menda samo, da z akcijo podmornic in letal prizadene čimveč škode angleškim ladjam in tako oslabi angleško blokado.

Presenečenja izključena

Pariz, 16. okt. s. Vojniški poročevalci »Petit Parisien« Charles Maurice piše danes, da je po vseh znakih mogoče sklepati, da bodo Nemci v najkrajšem času pričeli z večjo ofenzivo ob Saari. Nemci imajo sedaj na tem delu fronte zbranih 700 do 800.000 mož. Francozi so za vsak primer pripravljeni, tako da presenečenja niso mogoča.

Angleške čete na fronti

Pariz, 16. okt. e. Dnevnik »Jour — Echo de Paris« poroča, da je prvi kontingenčni angleški vojski, to je okrog 30.000 vojakov, dospel v prve črte na francosko-nemški fronti. Angleška vojska namešča zdaj na fronti celo vrsto baterij.

Tuja letala nad Holandskim

Haag, 16. okt. s. V soboto okoli polnoči so slišali nad Holandsko v veliki višini večje število letal, ki so letela v jugozapadni smeri.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Krajiševa ulica štev. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon 32-26 // CELJE, celjsko upravnistvo: Širokemayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENJ GRADEC, Slovenski trg 5 // Poštno hranilnico v Ljubljani št. 10351.

Dr. Beneš v Parizu

Pariz, 16. okt. br. Bivši predsednik češkoslovaške republike dr. Beneš je prispeval v Pariz. Takoj po svojem prihodu je obiskal predsednika poljske vlade generala Sikorskoga. Ta mu je obisk vrnil. Oba državnika sta se prijateljsko razgovarjala o vseh političnih vprašanjih. General Sikorski je dr. Benešu zagotobil, da poljska vladata enako kakor francoska in angleška, nikoli ne bo priznala po nemških akcijah v srednji Evropi nastalega položaja. Tudi bivši češkoslovaški ministri predsednik dr. Hodža je obiskal poljskega ministra predsednika.

Letalski alarm v Berlinu

Berlin, 16. okt. e. Glede na včerajšnji protiletalski alarm v Berlinu je nemška vlada službeno sporočila, da so protiletalski topovi obstreliovali nemško letalo, ki je izgubilo orientacijo. Grmenje protiletalskih topov se je slišalo v soboto dvakrat. Streljanje je bilo zelo živahn. V dobi ur je se slišalo okrog 100 strelov. Streljanje so slišali najmočnejše severozapadno od Berlina proti Oranjenburgu in Spandauju.

London, 16. okt. s. Neki ameriški novinar poroča, da je bilo o prilikl letalskega alarmu v Berlinu v soboto ponoči slišati poleg streljanja protiletalskih topov tudi hujše detonacije v smeri iz severa, kjer se nahaja v Spandauu velika tovarna munitione.

Nemški tisk o mirovnih pobudah

Berlin, 16. oktobra. AA. DNB: Nemški tisk se ponovno bavi s Chamberlainovim govorom, češ da je Chamberlain odklonil Hitlerjevo roko, ki mu je ponudila mir. »Montage« naglaša, da Nemčija ne more popuščati bolj kakor je to že objavila. Nemški narod in njegov vodja nista bližji nikogar prisiljena ponuditi mir. Nemčija je to napravila ravno zato, ker je močna in ker si mira iskrene želi. Anglija in Francija nista hoteli sprejeti mirovni mirovnih pogajanj. Zaradi tega mora nova mirovna akcija priti na iniciativi Anglije in Francije. Mir je nemogoc, dokler bosta Anglia in Francija hoteli ohraniti diktatorstvo demokracijo v Evropi ter verski diktat. Dokler bota London in Pariz hotela razkossati Nemčijo, bo odgovarjal z orožjem. Tu ne ponagajo niti nasveti, niti kompromisi, niti kombinacije.

Spremembe v ameriškem mornariškem ministrstvu

New York, 16. oktobra AA. »New York Times« poroča iz Washingtona, da je po Rooseveltovem naročilu izvršena široka reorganizacija tako glede osebnosti, kakor glede materiala ameriškega mornariškega ministrstva. Ta ukrep je posledica odkritja gotovih nepravilnosti na novih rušilcih, ki imajo aerodinamično obliko. Ti rušilci, ki imajo vsak po 1600 ton, so nepopolni ter bodo morali vseh 12 rušilcev deloma popraviti.

Orjaški nemški bombniki

London, 16. okt. e. Neki dopisnik lista »Daily Express« trdi, da bi mogel bolj podrobno pojasniti, s kakšnim tajinstvenim orozjem razpolaga Nemčija in zakaj je kancelar Hitler v Gdansku zagrozil Franciji in Angliji s tem orozjem. Nemčija, pravi dopisnik, je zgradila posebne bombnike, ki so oboroženi s 16 strojnicanami in katerimi lahko Nemci napadajo najmočnejše vojne edinice na odprttem morju. Ti bombniki imajo posadko, ki steje 12 mož, od katerih je osem usposobljenih za streljanje s strojnicanami.

Pogrešan madžarski novinar v Varšavi

Budimpešta, 16. oktobra AA. Havas: »Figetlen Magyar Ország« izve, da je madžarski novinar Szilej, ki je bil dopisnik madžarskih listov v Varšavi, zapustil poljsko prestolnico skupaj z diplomatskim zborom, da je pa pod nejasnimi okoliščinami brez sledu izginil.

Urejevanje železniških prog v Ukrajini

Moskva, 16. oktobra. AA. Havas: Sovjetske oblasti sta takoj pristopile k delu za razširitev železniškega tira v Ukrainski in zapadni Beli Rusiji, tako da bodo vse železnice na ozemju sovjetske Rusije imeti isto širino tira. Železniški tir od Podvolotskega do Lvova je že razširjen, tako da se železniški promet vrši normalno in brez prestopov.

Kitajci uničili 100 japonskih letal

London, 16. okt. s. Po poročilih iz Šanghaja so Kitajci danes zopet bombardirali letališča v Hankou ter uničili 100 japonskih letal. Pet nadaljnjih japonskih letal je bilo sestreljenih v zračni bitki po tem napadu.

Osaka, 16. okt. AA. Havas: »Daily Express« trdi, da bi mogel bolj podrobno pojasniti, s kakšnim tajinstvenim orozjem razpolaga Nemčija in zakaj je kancelar Hitler v Gdansku zagrozil Franciji in Angliji s tem orozjem. Nemčija, pravi dopisnik, je zgradila posebne bombnike, ki so oboroženi s 16 strojnicanami in katerimi lahko Nemci napadajo najmočnejše vojne edinice na odprttem morju. Ti bombniki imajo posadko, ki steje 12 mož, od katerih je osem usposobljenih za streljanje s strojnicanami.

Konferenca poglavarjev skandinavskih držav

Začela se bo v sredo popoldne v Stockholmu — Sodelovali bodo tudi zunanjji ministri

Stockholm, 16. okt. AA. DNB: Danski in norveški kralj ter predsednik finske republike prispejo v spremstvu svojih zunanjih ministrov v sredo popoldne v Stockholm. Takoj v sredo se bo začela konferenca po svečanem kosilu, ki ga bo predsednik Švedskega kralja na čast tujim državnim poglavarjem. V sredo zvečer bo slavnostna večerja na dvoru. Konferenca se bo nadaljevala v četrtek dopoldne. Splošno se pripravljajo, da bodo visoki gostje odpovedovali iz Stockholma lahko že v četrtek po-

ruski razgovori, ko bodo končani, imeli za rezultat zgraditev neke vrste mostu med Francijo in Anglijo na eni ter Sovjetsko Rusijo na drugi strani. Turčija bi igrala pri tem vlogo steberja tega mostu.

Ruska vojska v Baltiku

Moskva, 16. okt. e. Po službenih poročilih iz Kremja je že določeno kako bo ruska vojska porazdeljena v baltiških državah. 20.000 mož s pripadajočim obrambnim in ofenzivnim orozjem, bo nastanjene v Litvi, po 25.000 mož pa v Estonki in Letonski.

Tallin, 16. okt. br. Po sporazumu, ki je bil dosegzen med rusko vojaško misijo in zastopniki estonskega generalnega štaba, se bo rusko vojaštvo nastanilo nele v Baltiškem portu, nego tudi na obeh Pakriških otokov pred to luko. Na teh otokih so bili doslej naseljeni ribiči in kmetje švedske narodnosti. Estonska vlada je sedaj ukreplila vse potrebitno, da se to prebivalstvo, ki ga je nekaj 100 duš, preseli na kopno.

Tallin, 16. okt. s. V tukajšnjo luko je včeraj priselilo 14 ruskih vojnih ladij, med njimi ena krizarka ter 10 rušilcev in podmornic.

Kovno, 16. okt. s. Poljski poslanik je včeraj posestil zunanje ministrstvo in vložil protest zaradi priključitve Vilne Litvi, češ da Rusija nima pravice, da razpolaga s poljskim ozemljem.

Razstava bolgarske knjige

in ustanovitev bolgarske knjižnice v Ljubljani

Ljubljana, 16. oktobra
Ljudje so dandanes prisiljeni zanimati se za druge dogodke bolj kakor kulturne, kajti zdi se, da med vojno ne molče samo muze, temveč tudi kulturni delavci. V Ljubljani se nam pa obeta tako znamenit kulturni dogodek, d bo tudi v teh nemirnih časih združil veliko zanimanje. Zato se je poročevalcev obrnil na tajnika Jugoslovenske lige v Ljubljani Vekoslava Butar-

ja, da se razgovorita o razstavi bolgarske knjige v Ljubljani.

Tajnik je bil pri delu v društvenci sobi — čeprav je bila nedelja — med skladovnicami knjig, ki bodo razstavljene.

Kdaj je vzniknila ideja, naj bi priredili razstavo bolgarske knjige v Ljubljani?

Ideja o razstavi se je porodila v nasi ligi že pred leti, — je začel odgovarjati živahnemu tajniku; kmalu po ustanovitvi lige v Ljubljani smo začeli pogrešati bolgarsko knjižnico, zlasti, ko smo l. 1934 priredili prvi tečaj bolgarskega jezika v Ljubljani (Od tedaj prirejamo vsako leto tečaje in najbrž ga bomo priredili tudi letos). Sprevideli smo, da pouk bolgarsčine ni rodil pravih sadov v primeri s trudom. Tečajniki niso mogli poglobiti svojega znanja in ga ne izkoristili, zato so tudi kmalu pozabili še tisto, kar so se naučili. Tedaj smo sprevredili, da bi bilo treba pridobiti za Ljubljano vsaj nekaj bolgarskih knjig kot osnovo za bolgarsko knjižnico, ki bi združevala najbolj prijatelje bolgarske kulture in naroda pri nas. Zato sem si l. 1936 obrnil na bolgarsko zunanjino ministrstvo, ravnateljstvo za tisk, naj bi poslalo naši ligeri bolgarske knjige, ki bi služile plemeniti propagandi za bolgarsko kulturo pri nas in ki bi jih najprej razstavili. Vendar tečaj je čas še ni dozoril za takšne kulturne manifestacije. Predlanskim je pa beograjska liga sklenila na svojem občnem zboru, da bi priredila razstavo bolgarske knjige v Beogradu in se zavzela za razstavo naše knjige v Sofiji. Dogovori in priprave za ti razstavi so trajali lani vse leto in končno je prišlo vendar do pomembnih kulturnih prireditev ob sodelovanju vseh naših lig. O teh razstavah je bila javnost obveščena po časopisu. Bili sta junija.

Tako je bil končno led prebit — bolgarske knjige so prispele v Jugoslavijo. Naša liga je takoj mislila na razstavo bolgarske knjige v Ljubljani. Nekajkrat je tudi časopis predlagal ob raznih prilikah, naj bi priredili razstavo bolgarske knjige pri nas. Vendar ni prišlo tako lahko do urenjenja lepe zamisli nitid tedaj, ko so bile knjige že v naši državi. Težko je bilo dobiti knjige v Ljubljano. Ljubljanska liga je dobila neko obvestilo, da so knjige že vrnili iz Beograda v Sofijo. Pozneje se je izkazalo, da so knjige bile še v Beogradu. Končno so bile premagane glavne organizacijske težkoče. V Ljubljano je prispele 1.500 bolgarskih knjig, ki jih vidis tukaj in ki sem jih sortiral v katalogiziral. Ugotovil sem tudi, katere knjige bi bile še potrebne, da bi bila razstava čim popolnejša ter da bi nudil lep splošen pregled bolgarskega duhovnega ustvarjanja. Pisal sem v Sofiju, kaj bi še potrebovali za izpopolnitveno razstavo. Dobimo še okrog 500 knjig, tako da bo razstavljenih približno 2000 knjiznih izvodov. K temu je treba še pristeti nekaj knjig iz sicerne lige knjig in slovenske ter srbo-hrvatske prevede bolgarskih del, kolikor se nam jih bo pač posrečilo zbrati.

In kje boste razstavljali?

O tem, kako smo iskali dvorano za razstavo, bi lahko povedal marsikaj zanimalivega in za ljubljanske razmere značil-

nega. Začela se je sezona plesnih večerov... Marsikdo ne ve, kako delavna so mnoga društva v tem pogledu. Tako so zavrete skoraj vse ljubljanske dvorane. Prireditelji plesnih šol ne morejo prepustiti niti za teden dni dvorane za kakšno kulturno prireditve, kajti mladinci se ne more odreči na račun neke razstave plesnega večera. Zdelo se je, da bo vsa prireditve obvisela v zraku samo zaradi same dvorane, ko smo že premagali toliko drugih ovir. Toda razumevanje za našo prireditve je pokazal odbor Narodne galerije s predsednikom dr. Fr. Windischheren na celu. Dal je za razstavo reprezentativno dvorano v Narodnem domu. (Dvorana je 25 m dolga in 19 m široka). Upamo, da je zdaj konec težav. Razstava bo trajala od 22. do včetve 29. t. m. Odprtta bo vsak dan od 9. do 16.

Kako nameravate urediti razstavo?
— Upamo, da bo Ljubljana zadovoljila v razstavo tudi po njeni ureditvi. Načrt za ureditev je napravil arh. Kos. Zamislili smo si posebna stojala za razpoložitev knjig in jutri jih tesarji že začno izdelovati. Določimo oddali tesarskemu mojstru Leopoldu Kranju. Vse knjige na stojalah bodo pod steklim.

In kaj vse bo razstavljen?

— Zastopane bodo v glavnem vse stroke. Tako bo nudila zbirka leposlovne proge lep prerez sodobnega bolgarskega leposlova. Razstavljena pa bodo tudi številna dela klasikov, n. pr. Ivana Vazova, Konstantina Velčkova, Jordana Jovkova, Rancu Slavjkova, Ljubena Karavelova itd. Dobro bodo zastopani pisatelji, ki so precej znani tudi pri nas, bodisi po previdnih ali po tem, ker uživajo sloves v svetu, kakor Karellčev, Petkanov, Hristo Cankov, Stiljan Čilingirov, Dobri Nemirov, Elin Pelin, Vladimir Poljanov, Nikola Rajnov, Anton Strašimirov, P. J. Todorov itd. Dobro bodo zastopala dela pesnikov: E. Bagrijev, Hrista Boteva, Dore Gabe, Dimitra Pantalejeva in drugih. Med dramatičnimi deli je treba opozoriti predvsem na dela nedavno umrela Stefana Kostova, dalje Todorova in bolgarskih klasikov. Razstava bo prav dobro tudi pokazala, kako izredno bogata in na višini je bolgarska mladinska književnost. Mladinske knjige so krasko ilustrirane. Bolgarski ilustratorji so veliki umetniki; na prvem mestu je treba omeniti clana bolgarske akademije Aleksandra Božinova in Ilijo Beškovca. Med originalnimi deli mladinske književnosti bo tudi precej bolgarskih prevodov svetovne mladinske literature. Med

znanstvenimi strokami je zastopana literarna zgodovina in kritika, tudi precej bogato. Často je zastopano zgodovinsko slovstvo z lepimi deli. Pozornost bodo bude reprezentativne publikacije bolgarske akademije znanosti, kakov tudi krasna oprema bolgarskih obrednih cerkevnih knjig. Tudi z leksikografskimi deli se lahko ponosajo Bolgari. Razstavljeni bo več slovarjev. Posebno lep je trodelni slovar bolgarskega jezika. Med leksiki je treba omeniti zlasti obsežno kmetijsko enciklopedijo in glasbeni slovar. Videli bomo, da so Bolgari v marsičem pred nami.

Ali bo v zvezi z razstavo kakšna prireditev?

— V zvezi z razstavo bomo imeli dve pomembnejši kulturni prireditve. Najprej sta priredila ljubljanski PEN-klub in Društvo slovenskih književnikov bolgarski literarni večer. Prireditve bo zbudila nevromno veliko zanimanje v naši javnosti. Zlasti še, ker bosta na tem večeru določili sestav svih predsednikov. Vzvez bolgarskih književnikov Dobri Nemirov in prireditev bo 27. t. m. koncert znamenite bolgarske pianistke prof. Ženi Kovačević. Koncert bo prirejen v malo dvorano Filharmonije. Lepa slovesnost bo pa že otvoritev razstave sama na sebi, zlasti, ker se nam obeta obisk večje delegacije okrog 19 odličnih bolgarskih kulturnih delavcev. Tako se bo otvoritev udeležili tudi bolgarski poslanik minister Ivan Popović iz Beograda. Napovedan je tudi prihod predsednika sofijске lige bivšega ministra Nikole Zaharjeva. Pokrovitelj razstave sta ban dr. M. Matačić in poslanik I. Popov. Slovensost bo v nedeljo 22. t. m. ob 11.

Kako je pa z ustanovitvijo bolgarske knjižnice?

— Del razstavljenih knjig ostane v Ljubljani, in sicer knjige, ki so last tiskovnega raznateljstva bolgarskega zunanjega ministrica. Razen tega nam je pa tiskovno raznateljstvo že poslalo v Beograd bogato zbirko knjig za knjižnico. Tisti knjig se ni v Ljubljani. Tako bo z bogatim darilom ustvarjana dobra osnova za večje bolgarsko knjižnico v Ljubljani in izpolnila se nam bo velika želja.

Črnometelj je dobil Zdravstveni dom

Svečana otvoritev je bila včeraj — Dom je nameščen v prostorih bivše meščanske šole

Crnomelj, 16. oktobra

Po statistikah ki so najboljše ogledalo našega življenja, je Bela Krajina za Novim mestom in Brežicami na zadnjem mestu, kar se teče zdravstvo, posebno pa sedanje nezdravstvo odnosno med rodnostjo in umrljivostjo. Higieniski zavod v Ljubljani, ki je pod obeh vodstvom direktorja g. dr. Pirca, je že večkrat pokazal prav posebno zanimanje za siromašno in zapuščeno Belo Krajino in je bilo tudi to pusti, ki je spet dal nov zdravstveno ustanovo in znova izpričal svoje prizadevanje za izboljšanje zdravstvenih razmer v Sloveniji. Po ureditvi preskrbe z vodo v najsiromašnejših vseh Beli Krajini, po asanaciji posebno Križevske vasi pri Metliki, ki bo v zdravstvenem pogledu kmalu ena najzveznejših naših vasi in po ustanovitvi Zdravstvenega doma v Metliki pred dvema letoma — pred dvema mesecema je Metlika dobila celo rentgenski aparat in protituberkulozni dispanzer — je bil zdaj na vrsti Crnomelj.

Dan, ko je Crnomelj dobil eno izmed najpomembnejših zdravstvenih ustanov, so Crnomeljci skrakali svečano. Izobesili so državne zastave in tudi s številno udeležbo pri otvoritvi pokazali veliko razumevanje za novo zdravstveno ustanovo. Crnomeljski Zdravstveni dom je v prostorih bivše meščanske šole, ki se je nedavno preselila v novo poslopje, vendar pa prenovljenje starega občinskega poslopja, v katerem je ta dom, nikakor ne pomeni, da ni v vsakem pogledu zlorabljen. Dobimo še okrog 500 knjig, tako da bo razstavljenih približno 2000 knjiznih izvodov. K temu je treba še pristeti nekaj knjig iz sicerne lige knjig in slovenske ter srbo-hrvatske prevede bolgarskih del, kolikor se nam jih bo pač posrečilo zbrati.

In kje boste razstavljali?
— O tem, kako smo iskali dvorano za razstavo, bi lahko povedal marsikaj zanimalivega in za ljubljanske razmere značil-

2 dali motiti v svojih vsakdanjih opravkih in skrbih. Vojna jih nikakor ni mogla zastrašiti. Ah, da! To mora biti zanimiva zabavica, toda kdo bi že zdaj misil na njo...

Inženir Vojko Havel je sedel pri odprti steni svoje sobe in zrl v vlažni mrak.

Ni videl doline in tudi žuborenja rečice ni slišal. Po glavi mi je plesal fantastičen ples.

Havel je bil dober človek, toda včas je dobival apostolske popadke. Še pred tremi leti je bil eden najmarljivejših ljudi na svetu. Takrat mu je bilo petintrideset let. Konstruiral je, se mučil z rāčuni, risal, delal tisočere poskuse... in menda spal splon 300.

Prepričani smo, da bodo vsi, ki žive na področju novega crnomeljskega Zdravstvenega doma, v velikem številu obiskovali to prepotrebno ustanovo in v njej iskali nasvetov za svoje zdravje in za zdravje

Neobhodno potrebno v medicini.

Presenetljivo v vedi o duševnem življenu živali je pri temčem dolgočanju miselnih sposobnosti rastlin.

Havel je bil tudi mož, ki je odkril način prenosa delovne energije brez žice, ki je paraliziral delovanje ognjnikov s komplikiranimi umetnimi stavbami ter odkril theta žarke, s katerimi je bilo mogoče točno ugotoviti geološki sestav zemeljskih plasti. Njegovo delo je bila cela vrsta manjših izumov in izpopolnitve raznih strojev ter raket, v letalstvu in v eksplosivnih srovnih. Bil je mož, ki se je znal zagristi v še tako neznačilno idejo, če mu je le ugašala... in potem ni poznal nič drugega, nego pehata se za svojim ciljem. Moral se je dokopati vsake stvari do dna in raje bi bil umrl, nego prepustil nedotaknjen oreh zagonetke komu drugemu.

Mož koles, računov, vijakov, žic in zapletenih enačb z desetimi neznanckami.

Mož, ki je živel v njegovem telo od petindvajsetega leta, torej polnih deset let, samo na račun izredno bogatega sklada zdravja, ustanovljenega v mladih letih.

Ponih deset let je teklo to življenje.

V tem času je postal Havel izredno bogat. In živel je lahko v zavesti, da mu bodo vse življene neprekognite tekli dohodi od izumov v toliki meri, da bi tega denarja ne mogel nihče na svetu zapraviti.

Toda Havel nikoli ni bilo do denarja. Njegova največja neslašča je bila razglabljanje v žilavem bogastvu, ki ni imel časa. Živel je stalno v visokih, svetlih pisarnah nobetnika D 617 pod Petrinom, ki jih je bil najel kmalu potem, ko je nastolil pot izumitelju. Komaj petkrat v letu je zapustil to zasebno zatišje.

svojih družin. Dolžnost vseh prebivalcev pa je zlasti, da na to zdravstveno ustanovo opozarjajo nosete materje in tiste, ki so ze roditelje, saj so takšne najbolj potrebne.

Higieniskemu zavodu v Ljubljani in njegovemu direktorju g. dr. Pircu, ki se je

vedno tako iskreno zavzemal za Belo Krajino, moramo v imenu vse Belo Krajine izreci za njegovo požrtvovanost in za njegove pobude najskrenčajo zahvalo, hkrati pa ga prositi, naj Beli Krajini še tudi v bodoče posveča vso pozornost.

Marsikdo tega ne ve, a dobro je, če ve

V človeškem telesu je dovolj električne energije, da bi razsvetlila 25 vatnico žarnico tudi tri minute.

Na človeškem lusu se vedno održa vsaka bolezni krvnega obtoka. Zato slabokrvin v bledi ljudje nimajo blestečih las.

Mrzla kopel pomaga debelim ljudem, da izgube na teži kajti miras povzroča izgubo telesne energije, ki se mora nadomeščiti s porabo odvisne maščobe.

Največ napak v gorovu je v starosti med 3 in 8 leti.

Ker ima strah velik vpliv na krvni obtok, povzroča da se koža nategne in tako si lahko razlagamo, da se človeku ježijo lasje od groze, kajti koža na glavi se skriči, če preživlja človek strah. Strah in groza povzročata tudi izpadanje zob. Najboljši dokaz resničnosti te trditve je prebivalec New Jersey, ki mu je izpadlo v treh tednih devet zob, ko je bila njegova žena na smrt bolna.

Cloveški ugriz je nevarnejši od povprečnega pasjega, magčjega ali konjskega.

Na prvi pogled človek skoraj ne more verjeti, da tehtja zrak, ki ga vdihna v enem dnevu več nego hrana potrebna človeku za en dan.

Ce s kri v človekovih možganah ustavi za 45 minut in če se obtok potem zopet normalno nadaljuje, se možganske celice v načinu, da zmanjša vrednost, da zmanjša človeku v najboljšem primeru vrtev v glavi, lahko pa nastopijo tudi težje posledice.

kazematah najraje posegali po policijskem romanu, ki bo nadomestil policijske, detektivske in gangsterske filme in tudi lahko ter najlažjo literaturo.

Francoski duhovniki na fronti

Oktog 1000 francoskih jezuitov so poleg oborožje, armadi pa je bilo do deljenih tudi okoli 500 franciškanov. Pariski franciškanski provincial je pohotni kapetan. Pod orožje pa je poklicanih tudi več sto dominikancev, kapucincev, benediktincev itd. Benediktinec, o. Monier je letalski kapetan. Letalski oficir je tudi franciškan o. Bolgerolles. Jezuit Carré je dodeljen oklepni tankom pred Maginotovo črto. Belli brat Godefroy pa je podporočnik pri nekem polku senegalskih strelec na fronti.

Z lajanjem pomaga občini

Občinska uprava v Stockholmu je sklenila zamašiti luknjo v občinskem proračunu s posebnim davkom na pse. Toda sklep sam se ni zadostoval. Mnogi prebivalci so si nameči znali hitro